

της 13ης Ιουλίου 2023 (*)

«Προδικαστική παραπομπή – Διαρθρωτικά ταμεία – Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) – Συγχρηματοδότηση – Κανονισμός (ΕΚ) 1260/1999 – Άρθρο 30, παράγραφος 4, και άρθρο 39, παράγραφος 1 – Διάρκεια των σχετικών με επενδύσεις πράξεων – “Σημαντική τροποποίηση” συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης – Ανάκτηση ενίσχυσης σε περίπτωση μεταβίβασης της μονάδας την οποία αφορά η πράξη αυτή – Επιρροή που ασκούν οι συγκεκριμένες περιστάσεις της εν λόγω μεταβίβασης»

Στην υπόθεση C-313/22,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Ελεγκτικό Συνέδριο (Ελλάδα) με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 2022, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 11 Μαΐου 2022, στο πλαίσιο της δίκης

Αχίλλειον Ανώνυμη Ξενοδοχειακή Εταιρεία

κατά

Ελληνικού Δημοσίου,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (όγδοο τμήμα),

συγκείμενο από τους M. Safjan, πρόεδρο τμήματος, N. Piçarra και M. Gavalec (εισηγητή), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Αιμιλίου

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον Κ. Μπόσκοβιτς, την Ε. Πανοπούλου, τη Γ. Παπαδάκη και την Ε. Τσαούση,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. Očková, τον M. Smolek και τον J. Vlácil,
- η Εσθονική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. Kriisa,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους M. Farley, I. Γεωργιόπουλο και P. Rossi,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, ιδίως δε του άρθρου 30 του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία (ΕΕ 1999, L 161, σ. 1).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Αχίλλειον Ανώνυμη Ξενοδοχειακή Εταιρεία και του Ελληνικού Δημοσίου σχετικά με τη μερική ανάκτηση χρηματοοικονομικής ενίσχυσης χορηγηθείσας για τον εκσυγχρονισμό ξενοδοχειακής μονάδας και τη δημιουργία τριών νέων θέσεων εργασίας.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

Ο κανονισμός 1260/1999

- 3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 4, 6, 7 και 41 του κανονισμού 1260/1999 είχαν ως εξής:

«4 [...] για να ενισχυθεί η συγκέντρωση και να απλουστευθεί η δράση των διαρθρωτικών Ταμείων, ενδείκνυται να μειωθεί ο αριθμός των κατά προτεραιότητα στόχων σε σχέση με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2052/88 [του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 1988, για την αποστολή των διαρθρωτικών ταμείων, την αποτελεσματικότητά τους και τον συντονισμό των παρεμβάσεών τους μεταξύ τους καθώς και με τις παρεμβάσεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων και των άλλων υφιστάμενων χρηματοδοτικών οργάνων (ΕΕ 1988, L 185, σ. 9)]· [...] ως στόχοι θα πρέπει να ορισθούν η ανάπτυξη και η διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, η οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες και η προσαρμογή και ο εκσυγχρονισμός της πολιτικής και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης·

[...]

6 [...] η πολιτιστική ανάπτυξη, η ποιότητα του φυσικού και οικοδομημένου περιβάλλοντος και η ποιοτική και πολιτιστική διάσταση του πλαισίου ζωής και η ανάπτυξη του τουρισμού συμβάλλουν στο να καταστούν οι διάφορες περιφέρειες ελκυστικότερες από οικονομική και κοινωνική άποψη, στο βαθμό που ευνοούν τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης·

7 [...] το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) συμβάλλει κυρίως στην επίτευξη του στόχου της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών και την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες·

[...]

41 [...] σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όταν δεν υπάρχουν κοινοτικοί κανόνες, θα πρέπει να εφαρμόζονται στις επιλέξιμες δαπάνες, οι σχετικοί εθνικοί κανόνες. Οι κοινοτικοί κανόνες μπορούν να θεσπιστούν από την [Ευρωπαϊκή] Επιτροπή, όταν φαίνονται αναγκαίοι για την εξασφάλιση της ομοιόμορφης και δίκαιης χρησιμοποίησης των διαρθρωτικών Ταμείων στην Κοινότητα· [...] είναι πάντως αναγκαίο να προσδιορισθεί η επιλεξιμότητα των δαπανών όσον αφορά τις ημερομηνίες έναρξης και λήξης της επιλεξιμότητας και τη μακρά διάρκεια ζωής των επενδύσεων· [...] συνεπώς, για να εξασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα και η μακροχρόνια επίπτωση της παρέμβασης των Ταμείων, μια πράξη θα πρέπει να διατηρεί το δικαίωμά της για πλήρη ή μερική ενίσχυση από τα Ταμεία μόνον εφόσον δεν επέλθει σημαντική μεταβολή ως προς τη φύση της ή τους όρους εφαρμογής της, η οποία να εκτρέπει την ενισχυόμενη πράξη από τον αρχικό στόχο της».

4 Το άρθρο 12 του κανονισμού 1260/1999, με τον τίτλο «Συμβατότητα», προέβλεπε τα εξής:

«Οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από τα Ταμεία, από την [Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)] ή από άλλο χρηματοδοτικό όργανο πρέπει να είναι σύμφωνες προς τις διατάξεις της συνθήκης και των πράξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής, καθώς και προς τις κοινοτικές πολιτικές και δράσεις, περιλαμβανομένων όσων αφορούν τους κανόνες ανταγωνισμού, την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, την προστασία και βελτίωση του περιβάλλοντος, την εξάλειψη των ανισοτήτων, καθώς και την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών.»

5 Το άρθρο 30 του κανονισμού αυτού, με τον τίτλο «Επιλεξιμότητα», προέβλεπε τα εξής:

«1. Οι δαπάνες που συνδέονται με πράξεις είναι επιλέξιμες για συμμετοχή των Ταμείων μόνον εάν οι πράξεις αυτές εντάσσονται στην αφορώμενη παρέμβαση.

[...]

3. Οι συναφείς εθνικοί κανόνες εφαρμόζονται στις επιλέξιμες δαπάνες, εκτός εάν η Επιτροπή θεσπίσει, εφόσον χρειαστεί, κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών, σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 53 παράγραφος 2.

4. Τα κράτη μέλη βεβαιούνται ότι μια πράξη διατηρεί το δικαίωμα της στη συμμετοχή των Ταμείων μόνον εάν, επί διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της αρμόδιας εθνικής αρχής ή της διαχειριστικής αρχής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων, η πράξη αυτή δεν υποστεί σημαντική τροποποίηση η οποία:

α) να επηρεάζει τη φύση της ή τους όρους πραγματοποίησής της ή να παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε μια επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό

και

β) να απορρέει είτε από μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής είτε από τη διακοπή ή τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγής δραστηριότητας.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε τέτοια αλλαγή. Σε περίπτωση αλλαγής αυτού του είδους, εφαρμόζεται το άρθρο 39.»

6 Ο τίτλος IV του εν λόγω κανονισμού, επιγραφόμενος «Αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων των Ταμείων», περιελάμβανε το κεφάλαιο II, με τον τίτλο «Δημοσιονομικός έλεγχος», στον οποίο περιλαμβανόταν το άρθρο 38 του ίδιου κανονισμού, με τον τίτλο «Γενικές διατάξεις». Η παράγραφος 1 του εν λόγω άρθρου είχε ως εξής:

«Με την επιφύλαξη της ευθύνης της Επιτροπής για την εκτέλεση του γενικού προϋπολογισμού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τα κράτη μέλη φέρουν την ευθύνη σε πρώτο βαθμό για τον δημοσιονομικό έλεγχο των παρεμβάσεων. Για το σκοπό αυτό, λαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα μέτρα:

[...]

ε) προλαμβάνουν, εντοπίζουν και διορθώνουν τις παρατυπίες [...]

[...]

η) ανακτούν τα ποσά που ενδεχομένως έχουν απολεσθεί λόγω παρατυπιών οι οποίες διαπιστώθηκαν, χρεώνοντας, ανάλογα με την περίπτωση, τόκους υπερημερίας.»

7 Στο ως άνω κεφάλαιο II περιλαμβανόταν επίσης το άρθρο 39 του κανονισμού 1260/1999, με τον τίτλο «Δημοσιονομικές διορθώσεις», το οποίο όριζε στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Τα κράτη μέλη φέρουν κατά πρώτο λόγο την ευθύνη για τη δίωξη των παρατυπιών, ενεργώντας κατόπιν αποδείξεων για οιαδήποτε μείζονα τροποποίηση επηρεάζει τη φύση ή τους όρους εφαρμογής ή ελέγχου μιας παρέμβασης, και πραγματοποιώντας τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις.

Το κράτος μέλος πραγματοποιεί τις δημοσιονομικές διορθώσεις που απαιτούνται σε σχέση με την επί μέρους ή τη συστηματικής φύσεως παρατυπία. Οι διορθώσεις που πραγματοποιούνται από το κράτος μέλος συνίστανται σε ολική ή μερική κατάργηση της σχετικής κοινοτικής συμμετοχής. Τα κοινοτικά κονδύλια που ελευθερώνονται με τον τρόπο αυτό, μπορούν να διατεθούν εκ νέου από το κράτος μέλος στη συγκεκριμένη παρέμβαση, τηρουμένων των λεπτομερών κανόνων που καθορίζονται δυνάμει του άρθρου 53 παράγραφος 2.»

- 8 Ο κανονισμός αυτός καταργήθηκε, από 1ης Ιανουαρίου 2007, με τον κανονισμό (ΕΚ) 1083/2006 του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2006, περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο και το Ταμείο Συνοχής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 (ΕΕ 2006, L 210, σ. 25). Εντούτοις, από το άρθρο 105, παράγραφος 1, του κανονισμού 1083/2006 προκύπτει ότι ο εν λόγω κανονισμός δεν επηρεάζει τη συνέχιση ή την τροποποίηση, συμπεριλαμβανομένης της συνολικής ή μερικής ακύρωσης, συνδρομής η οποία συγχρηματοδοτείται από τα διαρθρωτικά ταμεία ή έργου το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Συνοχής και έχει εγκριθεί από την Επιτροπή με βάση τον κανονισμό 1260/1999 ή οποιαδήποτε άλλη νομοθετική πράξη η οποία έχει εφαρμογή στην εν λόγω συνδρομή στις 31 Δεκεμβρίου 2006, η οποία εν συνεχεία εφαρμόζεται στην εν λόγω συνδρομή ή στα εν λόγω έργα έως το κλείσιμό τους.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 1685/2000

- 9 Ο κανονισμός (ΕΚ) 1685/2000 της Επιτροπής, της 28ης Ιουλίου 2000, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου, όσον αφορά την επιλεξιμότητα των δαπανών των ενεργειών που συγχρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία (ΕΕ 2000, L 193, σ. 39), περιλάμβανε παράρτημα τιτλοφορούμενο «Κανόνες επιλεξιμότητας». Κατά τον κανόνα αριθ. 1, σημείο 1.10, του παραρτήματος αυτού, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 448/2004 της Επιτροπής, της 10ης Μαρτίου 2004 (ΕΕ 2004, L 72, σ. 66) (στο εξής: παράρτημα του κανονισμού 1685/2000), «[τ]α κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες για τον προσδιορισμό των επιλέξιμων δαπανών σύμφωνα με τα σημεία 1.6, 1.7 και 1.8», τα οποία αφορούν τις δαπάνες για αποσβέσεις ακινήτων ή εξοπλισμού, τις εισφορές σε είδος και τα γενικά έξοδα.

Ο κανονισμός (ΕΚ) 448/2001

- 10 Το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΚ) 448/2001 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2001, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου όσον αφορά τη διαδικασία διενέργειας δημοσιονομικών διορθώσεων στην παρέμβαση που χορηγείται στο πλαίσιο των Διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΕ 2001, L 64, σ. 13), επιγραφόμενο «Δημοσιονομικές διορθώσεις που πραγματοποιούν τα κράτη μέλη», περιλάμβανε το άρθρο 2 του κανονισμού αυτού, το οποίο προέβλεπε στις παραγράφους 1 και 2 τα εξής:

«1. Αν πρόκειται για συστηματική παρατυπία, πρέπει να εξετάζονται, βάσει του άρθρου 39 παράγραφος 1 του κανονισμού [1260/1999], όλες οι πράξεις που ενδέχεται να έχουν επηρεασθεί σχετικά.

2. Όταν καταργείται, εξ ολοκλήρου ή εν μέρει η κοινοτική συνδρομή, τα κράτη μέλη λαμβάνουν υπόψη τη φύση και τη σοβαρότητα των παρατυπιών, καθώς και τις δημοσιονομικές απώλειες των ταμείων.»

Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα

- 11 Τα σημεία 4.12 και 4.14 των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ 1998, C 74, σ. 9) έχουν ως εξής:

«4.12. Με τον όρο δημιουργία απασχόλησης νοείται η καθαρή αύξηση του αριθμού των θέσεων εργασίας [...] στην υπό εξέταση επιχείρηση σε σχέση με το μέσο όρο μιας περιόδου αναφοράς. Έτσι, από τον αριθμό των εμφανών θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση περιόδου, πρέπει να αφαιρεθούν οι θέσεις εργασίας που τυχόν καταργήθηκαν κατά το ίδιο χρονικό διάστημα [...]

[...]

4.14 Οι ενισχύσεις για τη δημιουργία απασχόλησης πρέπει να εξαρτώνται, χάρη στη μέθοδο καταβολής τους ή τους όρους που συνδέονται με τη χορήγηση τους, από τη διατήρηση των θέσεων απασχόλησης που δημιουργήθηκαν επί μία τουλάχιστον πενταετία.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 659/1999

- 12 Το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΚ) 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου [108 ΣΛΕΕ] (ΕΕ 1999, L 83, σ. 1), με τον τίτλο «Ανάκτηση της ενίσχυσης», όριζε στην παράγραφο 1 τα εξής:

«Σε περίπτωση αρνητικής απόφασης για υπόθεση παράνομων ενισχύσεων, η Επιτροπή αποφασίζει την εκ μέρους του οικείου κράτους μέλους λήψη όλων των αναγκαίων μέτρων για την ανάκτηση της ενίσχυσης από τον δικαιούχο [...]. Η Επιτροπή δεν απαιτεί ανάκτηση της ενίσχυσης εάν αυτό αντίκειται σε κάποια γενική αρχή του κοινοτικού δικαίου.»

Ο κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95

- 13 Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ 1995, L 312, σ. 1):

«Παρατυπία συνιστά κάθε παράβαση διάταξης του κοινοτικού δικαίου που προκύπτει από πράξη ή παράλειψη ενός οικονομικού φορέα, με πραγματικό ή ενδεχόμενο αποτέλεσμα να ζημιωθεί ο γενικός προϋπολογισμός των Κοινοτήτων ή προϋπολογισμός διαχειριζόμενος

από τις Κοινότητες, είτε με τη μείωση ή ματαίωση εσόδων που προέρχονται από ίδιους πόρους που εισπράττονται απευθείας για λογαριασμό της Κοινότητας, είτε με αδικαιολόγητη δαπάνη.»

14 Το άρθρο 2 του ως άνω κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«1. Οι έλεγχοι και τα διοικητικά μέτρα και κυρώσεις θεσπίζονται μόνον εφόσον απαιτούνται για την εξασφάλιση της ορθής εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου. Πρέπει να εξασφαλίζουν αποτελεσματική, σύμμετρη και αποτρεπτική προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Κοινοτήτων.

[...]

3. Οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου προσδιορίζουν τη φύση και την έκταση των διοικητικών μέτρων και κυρώσεων που απαιτούνται για την ορθή εφαρμογή των συγκεκριμένων κανόνων ανάλογα με τη φύση και τη σοβαρότητα της παρατυπίας, του παρασχεθέντος πλεονεκτήματος ή του αποκτηθέντος οφέλους και του βαθμού ευθύνης.

4. Με την επιφύλαξη του εφαρμοστέου κοινοτικού δικαίου, οι διαδικασίες εφαρμογής των κοινοτικών ελέγχων, μέτρων και κυρώσεων διέπονται από το δίκαιο των κρατών μελών.»

15 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Κάθε παρατυπία συνεπάγεται, κατά γενικό κανόνα, την αφαίρεση του αδικαιολογήτως αποκτηθέντος οφέλους:

— με την υποχρέωση καταβολής των οφειλομένων ή επιστροφής των αδικαιολογήτως εισπραχθέντων ποσών,

[...].»

Ο κανονισμός 70/2001

16 Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) 70/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων [107 και 108 ΣΛΕΕ] στις κρατικές ενισχύσεις προς μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΕΕ 2001, L 10, σ. 33), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 364/2004 της Επιτροπής, της 25ης Φεβρουαρίου 2004 (ΕΕ 2004, L 63, σ. 22) (στο εξής: κανονισμός 70/2001), επιγραφόμενο «Επενδύσεις», προέβλεπε τα εξής:

«1. Οι ενισχύσεις για επενδύσεις σε υλικά και άυλα στοιχεία ενεργητικού εντός ή εκτός της Κοινότητας συμβιβάζονται με την κοινή αγορά κατά την έννοια του άρθρου [107, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ] και εξαιρούνται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο [108, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ] εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως 6.

[...]

3. Όταν η επένδυση πραγματοποιείται σε περιοχές και σε κλάδους για τους οποίους επιτρέπεται η χορήγηση ενισχύσεων περιφερειακού χαρακτήρα κατά τον χρόνο χορήγησης της ενίσχυσης, η ένταση της ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το μέγιστο επίπεδο που προβλέπεται για τις περιφερειακές επενδυτικές ενισχύσεις, σύμφωνα με τον χάρτη που η Επιτροπή έχει εγκρίνει για το οικείο κράτος μέλος, κατά ποσοστό μεγαλύτερο από:

α) 10 ποσοστιαίες μονάδες σε ακαθάριστους όρους προκειμένου για περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο [107, παράγραφος 3, στοιχείο γ', ΣΛΕΕ], υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική καθαρή ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 30 %, ή

β) 15 ποσοστιαίες μονάδες σε ακαθάριστους όρους προκειμένου για περιοχές που εμπίπτουν στο άρθρο [107, παράγραφος 3, στοιχείο α', ΣΛΕΕ], υπό την προϋπόθεση ότι η συνολική καθαρή ένταση ενίσχυσης δεν υπερβαίνει το 75 %.

Τα υψηλότερα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων ισχύουν μόνο εφόσον η ενίσχυση χορηγείται υπό τον όρο ότι η επένδυση θα διατηρηθεί στην αποδέκτρια περιφέρεια επί πέντε έτη τουλάχιστον και ότι η συμβολή του δικαιούχου στη χρηματοδότησή της ανέρχεται στο 25 % τουλάχιστον.

4. Τα ανώτατα όρια που καθορίζονται στις παραγράφους 2 και 3 ισχύουν για την ένταση της ενίσχυσης η οποία έχει υπολογισθεί ως ποσοστό των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης ή ως ποσοστό του μισθολογικού κόστους των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται με σκοπό την υλοποίηση της επένδυσης (ενίσχυση για τη δημιουργία θέσεων εργασίας) ή, τέλος, βάσει συνδυασμού των ανωτέρω, υπό την προϋπόθεση ότι η ενίσχυση δεν υπερβαίνει το πλέον συμφέρον από τα ποσά που προκύπτουν από τις δύο μεθόδους υπολογισμού.

[...]

6. Οσάκις η ενίσχυση υπολογίζεται με βάση τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας, το ύψος της ενίσχυσης εκφράζεται ως ποσοστό του μισθολογικού κόστους των δημιουργούμενων θέσεων εργασίας επί δύο έτη, εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

[...]

γ) οι δημιουργούμενες θέσεις εργασίας διατηρούνται επί μία πενταετία τουλάχιστον.»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 438/2001

17 Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) 438/2001 της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου 2001, για θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 του Συμβουλίου όσον αφορά τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου των παρεμβάσεων των διαρθρωτικών Ταμείων (ΕΕ 2001, L 63, σ. 21), όριζε τα κατωτέρω:

«Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου περιλαμβάνουν διαδικασίες για την επαλήθευση των παραδοτέων προϊόντων και των υπηρεσιών που χρηματοδοτούνται, της πραγματοποίησης της απαιτούμενης δαπάνης, της συμμόρφωσης με τους όρους της σχετικής

απόφασης της Επιτροπής βάσει του άρθρου 28 του κανονισμού [1260/1999] και με τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες, ιδίως δε με τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών για τις οποίες χορηγείται συνδρομή από τα διαρθρωτικά Ταμεία στο πλαίσιο της συγκεκριμένης παρέμβασης, δημοσίων συμβάσεων, κρατικών ενισχύσεων (συμπεριλαμβανομένων των κανόνων για τη συσσώρευση των ενισχύσεων), προστασίας του περιβάλλοντος και ισότητας ευκαιριών.

[...]

Το ελληνικό δίκαιο

18 Κατά το άρθρο 477 του Αστικού Κώδικα (ΦΕΚ Α' 164/24.10.1984), «[α]ν κάποιος με σύμβαση που συνάπτει με το δανειστή υποσχεθεί την εκπλήρωση ξένου χρέους, ο οφειλέτης δεν απαλλάσσεται αλλά παράγεται πρόσθετη ενοχή αυτού που υποσχέθηκε, εφόσον δεν προκύπτει σαφώς το αντίθετο».

19 Το άρθρο 479 του κώδικα αυτού ορίζει τα εξής:

«Αν με σύμβαση μεταβιβάστηκε περιουσία ή επιχείρηση, αυτός που αποκτά ευθύνεται απέναντι στο δανειστή έως την αξία των μεταβιβαζόμενων στοιχείων για τα χρέη που ανήκουν στην περιουσία ή στην επιχείρηση. Η ευθύνη αυτού που μεταβιβάζει εξακολουθεί να υπάρχει. Αντίθετη συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων που βλέπει τους δανειστές είναι άκυρη απέναντί τους.»

20 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ως «επιχείρηση», κατά την έννοια του άρθρου 479 ΑΚ, νοείται εκείνο το αντικείμενο δικαίου που αποτελεί σύνολο ποικίλων ανομοιογενών στοιχείων, πραγμάτων (κινητών και ακινήτων), δικαιωμάτων, άυλων αγαθών (εμπορική επωνυμία, σήμα, διακριτικά γνωρίσματα), πραγματικών καταστάσεων και σχέσεων προς την αγορά στην οποία δραστηριοποιείται (πελατεία, φήμη, θέση καταστήματος, αναπτυξιακές προοπτικές και ελπίδες), το οποίο σύνολο τελεί υπό οικονομική οργάνωση και ενότητα που ανήκει σε ορισμένο φορέα.

21 Κατά το δικαστήριο αυτό, από τα άρθρα 1 έως 4 του προεδρικού διατάγματος 178/2002, Μέτρα σχετικά με την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε περίπτωση μεταβίβασης επιχειρήσεων, εγκαταστάσεων ή τμημάτων εγκαταστάσεων ή επιχειρήσεων, σε συμμόρφωση προς την Οδηγία 98/50/ΕΚ του Συμβουλίου (ΦΕΚ Α' 162/12.7.2002), συνάγεται ότι μεταβίβαση επιχείρησης αποτελεί η κάθε είδους ανάληψη και συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας από τρίτον, εφόσον δεν μεταβάλλεται η ταυτότητα της επιχείρησης ή εκμετάλλευσής. Στην περίπτωση αυτή, η μεταβολή του προσώπου του εργοδότη συνεπάγεται, ανεξάρτητα από τη νομική αιτία και τη μορφή της συγκεκριμένης μεταβίβασης, αυτοδίκαιη υποκατάσταση του νέου εργοδότη στις υφιστάμενες εργασιακές σχέσεις και απαλλαγή του προηγούμενου εργοδότη για το μετά τη μεταβολή χρονικό διάστημα. Ο τελευταίος, ωστόσο, και μετά τη μεταβίβαση, ευθύνεται, αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με τον νέο εργοδότη, για τις υποχρεώσεις που προέκυψαν από σύμβαση ή σχέση εργασίας μέχρι τον χρόνο που αναλαμβάνει ο διάδοχος. Το αποτέλεσμα αυτό επέρχεται ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συναίνεση των εργαζομένων.

22 Το άρθρο 18, παράγραφος 5, της κοινής υπουργικής απόφασης 192249/ΕΥΣ 4057, Ρύθμιση θεμάτων που αφορούν την εφαρμογή δράσεων των κρατικών ενισχύσεων στους τομείς της μεταποίησης και του τουρισμού στο πλαίσιο των δεκατριών (13) Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Κ.Π.Σ. 2000-2006 σύμφωνα με το άρθρο 35 του Ν. 3016/2002 (ΦΕΚ Β' 1079/19.08.2002), του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και του Υπουργού Ανάπτυξης (στο εξής: κοινή υπουργική απόφαση), προβλέπει ότι, σε περίπτωση χορήγησης χρηματοοικονομικής ενίσχυσης για επένδυση, ο δικαιούχος υποχρεούται να απέχει από κάθε μεταβίβαση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιδοτούμενης επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης περί ολοκλήρωσης της εν λόγω επένδυσης.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

23 Στις 10 Μαΐου 2004, η εταιρία Γούσιος Β. – Νταγκούμας Γ. ΑΞΕ, νυν Αχίλλειον, υπέβαλε αίτηση στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας (Ελλάδα) με την οποία ζήτησε να υπαχθεί η επένδυσή της για τον εκσυγχρονισμό ξενοδοχείου, ευρισκόμενου σε δήμο της περιφέρειας αυτής, σε καθεστώς ενισχύσεων για τη χρηματοδοτική στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) της εν λόγω περιφέρειας στον τομέα του τουρισμού. Στις 27 Ιανουαρίου 2005, ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας αποφάσισε να συμπεριλάβει την ως άνω επένδυση στο εν λόγω καθεστώς ενισχύσεων.

24 Το αντικείμενο της επένδυσης ήταν η κατασκευή, ο εκσυγχρονισμός και η διαμόρφωση των κτιριακών εγκαταστάσεων υφιστάμενου ξενοδοχείου καθώς και η προμήθεια ξενοδοχειακού εξοπλισμού και συστήματος εξοικονόμησης ενέργειας. Προβλεπόταν ότι, με την ολοκλήρωση του έργου, θα δημιουργούνταν τρεις νέες θέσεις εργασίας.

25 Το συνολικό ποσό της επίμαχης επένδυσης ανερχόταν σε 201 900 ευρώ και το ποσό της ενίσχυσης σε 90 000 ευρώ. Ως ημερομηνία έναρξης της επιλεξιμότητας των σχετικών με το έργο δαπανών είχε οριστεί η 10η Μαΐου 2004, ενώ η προθεσμία ολοκλήρωσης της επένδυσης καθορίστηκε σε 18 μήνες από την ημερομηνία ένταξης της επένδυσης αυτής στο οικείο καθεστώς ενισχύσεων.

26 Με απόφαση ολοκλήρωσης της 8ης Ιουνίου 2006, διαπιστώθηκε ότι η εν λόγω επένδυση είχε ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια της περιόδου επιλεξιμότητας και ότι είχαν δημιουργηθεί τρεις νέες θέσεις εργασίας.

27 Κατόπιν ελέγχου που διενεργήθηκε το 2009, διαπιστώθηκε ότι η οικεία ξενοδοχειακή μονάδα είχε μεταβιβαστεί, στις 9 Νοεμβρίου 2006, στη Γούσιος Βάιος – Μονοπρόσωπη ΕΠΕ και ότι, επομένως, δεν τηρήθηκε η προβλεπόμενη στο άρθρο 18, παράγραφος 5, της κοινής υπουργικής απόφασης υποχρέωση για τη μη μεταβίβαση πάγιων περιουσιακών στοιχείων της δικαιούχου της ενίσχυσης επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας πενταετίας από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης περί ολοκλήρωσης της επένδυσης, ήτοι, εν προκειμένω, μέχρι τις 8 Ιουνίου 2011.

28 Ως εκ τούτου, το 2010, ο Υφυπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας εξέδωσε απόφαση με την οποία επέβαλε στην αναιρεσείουσα της κύριας δίκης δημοσιονομική διόρθωση ποσού 82 500 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε κατά ποσοστό 75 % σε πόρους του ΕΤΠΑ και κατά ποσοστό 25 % σε εθνικούς πόρους. Η απόφαση αυτή είχε ως αντικείμενο την ανάκτηση της ενίσχυσης, αφαιρουμένου του ποσού που αντιστοιχούσε στο χρονικό διάστημα των πέντε μηνών κατά το οποίο η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης εκμεταλλεύτηκε την ξενοδοχειακή αυτή μονάδα τηρώντας την υποχρέωση που μνημονεύθηκε στην προηγούμενη σκέψη.

29 Επιληφθέν σε πρώτο βαθμό έφεσης ασκηθείσα από την αναιρεσείουσα της κύριας δίκης κατά της εν λόγω απόφασης, το Ελεγκτικό Συνέδριο, με απόφαση τμήματός του, απέρριψε την έφεση αυτή, κρίνοντας ότι η δημοσιονομική διόρθωση και η ανάκτηση της ενίσχυσης που αποτελούσαν αντικείμενο της ίδιας απόφασης ήταν νόμιμες, κατά το μέρος που η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης δεν είχε τηρήσει την ως άνω υποχρέωση και είχε παραβεί, ως εκ τούτου, το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999 και το άρθρο 18, παράγραφος 5, της κοινής υπουργικής απόφασης.

30 Η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης άσκησε κατά της εν λόγω απόφασης αίτηση αναίρεσής, αυτήν τη φορά ενώπιον της ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ήτοι του αιτούντος δικαστηρίου.

31 Στο πλαίσιο της ως άνω αιτήσεως αναίρεσής, η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης υποστηρίζει, κατ' αρχάς, ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιέχει εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999, κατά το μέρος που κρίθηκε ότι η μεταβίβαση της οικείας ξενοδοχειακής μονάδας αποτελούσε αυτόματο λόγο ανάκτησης της καταβληθείσας ενίσχυσης, χωρίς να ερευνηθεί αν η επίμαχη επένδυση είχε πράγματι υποστεί σημαντική τροποποίηση ως προς τους όρους υλοποίησής της ή λόγω της κτήσης αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος.

32 Στη συνέχεια, η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης υποστηρίζει, αφενός, ότι η ξενοδοχειακή αυτή μονάδα μεταβιβάστηκε σε εταιρία συμφερόντων του ενός εκ των δύο μετόχων της και ότι η μεταβίβαση αυτή ήταν αναγκαία για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας της εν λόγω ξενοδοχειακής μονάδας. Αφετέρου, σύμφωνα με το άρθρο 479 του Αστικού Κώδικα, δυνάμει του οποίου, σε περίπτωση μεταβίβασης επιχείρησης, ο μεταβιβάζων φορέας εξακολουθεί να ευθύνεται για τα χρέη της επιχείρησης αυτής, η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης διασφάλισε την τήρηση των μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων από τη διάδοχο εταιρία.

33 Τέλος, η αναιρεσείουσα της κύριας δίκης προβάλλει, ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, προσβολή της επιχειρηματικής ελευθερίας της και του δικαιώματός της ιδιοκτησίας, για τον λόγο ότι η δημοσιονομική διόρθωση η οποία διατάχθηκε με την απόφαση που μνημονεύεται στη σκέψη 28 της παρούσας απόφασης δεν έπρεπε να έχει επιβληθεί, καθόσον τηρήθηκαν όλες οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις και εκπληρώθηκε ο επιδιωκόμενος με τη χορηγηθείσα ενίσχυση σκοπός.

34 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Ελεγκτικό Συνέδριο αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Κατά την έννοια των διατάξεων i) των άρθρων 30 παρ. 1, 3 και 4 του Κανονισμού 1260/1999 και του Κανόνα αρ. 1 περ. [1.10 του παραρτήματος] του Κανονισμού 1685/2000, ii) του άρθρου 4 παρ. 3 του Κανονισμού 70/2001 και iii) των άρθρων 38 και 39 παρ. 1 του Κανονισμού 1260/1999, 4 του Κανονισμού 438/2001, 2 παρ. 2 του Κανονισμού 448/2001, 1 παρ. 2 του Κανονισμού 2988/95 και 14 του Κανονισμού 659/1999, αποτελεί άνευ ετέρου η πώληση της ενισχυθείσας επιχείρησης, με τα πάγια στοιχεία της, τόσο ουσιώδη τροποποίηση των όρων πραγματοποίησής της συγχρηματοδοτηθείσας επένδυσης στην επιχείρηση αυτή, ώστε να δικαιολογείται καθ' εαυτή μία εθνική ρύθμιση, όπως αυτή της διάταξης του άρθρου 18 παρ. 5 της [κοινής υπουργικής απόφασης], με την οποία θεσπίζεται απόλυτη για μακρό χρονικό διάστημα απαγόρευση μεταβίβασης των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης που έχει επιχορηγηθεί, επί ποινή ολικής ή μερικής ανάκλησης της απόφασης υπαγωγής της στην ενίσχυση, και επιστροφής του συνόλου ή μέρους της καταβληθείσας δημόσιας επιχορήγησης;

2) Έχουν οι διατάξεις i) του άρθρου 30 παρ. 4 του Κανονισμού 1260/1999, ii) του άρθρου 4 παρ. 3 του Κανονισμού 70/2001 και 4.12. των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα για την αρχή της διάρκειας των ενισχυόμενων μικρομεσαίων επιχειρήσεων, iii) των άρθρων 38 και 39 του Κανονισμού 1260/1999, 2 παρ. 2 του Κανονισμού 448/2001, 1 παρ. 2, 2 και 4 του Κανονισμού 2988/1995 και 14 του Κανονισμού 659/1999, την έννοια ότι δεν επιφέρει σημαντική τροποποίηση στην πράξη συγχρηματοδότησης ούτε αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε κάποιον εκ των συμβαλλομένων και ως εκ τούτου δεν αποτελεί παρατυπία ούτε στοιχειοθετεί λόγο ανάκτησης της ενίσχυσης, η πώληση των πάγιων στοιχείων και της ίδιας της ενισχυόμενης επιχείρησης, που συντελείται στο πλαίσιο εσωτερικής εταιρικής συμφωνίας των μετόχων της για τη διασφάλιση της βιωσιμότητάς της, εφόσον δεν μεταβάλλονται οι όροι υλοποίησης της επένδυσης και η μεταβίβαση χωρεί υπό νομικό καθεστώς, στο πλαίσιο του οποίου μεταβιβάζων και αποκτών ευθύνονται εις ολόκληρον για τα χρέη και τις υφιστάμενες κατά τον χρόνο της μεταβίβασης ενοχές;

3) Οι διατάξεις των άρθρων 17, 52 και 53 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης [στο εξής: Χάρτης] και η αρχή της ασφάλειας δικαίου ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του [Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στο Παρίσι στις 20 Μαρτίου 1952 (στο εξής: πρώτο πρόσθετο πρωτόκολλο της ΕΣΔΑ)], επιβάλλουν όπως τα μέτρα της δημοσιονομικής διόρθωσης και της ανάκτησης της ενίσχυσης, κατά τα άρθρα 38 [παράγραφος 1] περ. η και 39 παρ. 1 του Κανονισμού 1260/1999, 2 παρ. 2 του Κανονισμού 448/2001, 4 του Κανονισμού 2988/95 και 14 του Κανονισμού 659/1999, τελούν σε δίκαιη ισορροπία με το δικαίωμα προστασίας της “περιουσίας” του λήπτη της ενίσχυσης, άγοντας σε μερική ή και πλήρη απαλλαγή αυτού, ακόμη και αν διαπιστωθεί ότι επήλθε σημαντική τροποποίηση στην ενισχυθείσα δράση ή αδικαιολόγητο πλεονέκτημα κατά τη μεταβίβαση αυτής;»

Επί του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

35 Μολονότι το παραδεκτό της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως δεν αμφισβητήθηκε από κανέναν εκ των ενδιαφερομένων που κατέθεσαν γραπτές παρατηρήσεις στην υπό κρίση υπόθεση, υπενθυμίζεται ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2012, Επίτροπος του Ελεγκτικού Συνεδρίου (C-363/11, EU:C:2012:825), το Δικαστήριο, αφού επισήμανε, μεταξύ άλλων, ότι η διαδικασία στο πλαίσιο της οποίας υποβλήθηκε η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως εκ μέρους του Ελεγκτικού Συνεδρίου δεν επρόκειτο να καταλήξει στην έκδοση απόφασης δικαιοδοτικού χαρακτήρα, αλλά στην άσκηση προληπτικού ελέγχου των δαπανών του Κράτους, έκρινε ότι, στο πλαίσιο αυτό, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν αποτελούσε δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ και ότι, ως εκ τούτου, η εν λόγω αίτηση προδικαστικής αποφάσεως έπρεπε να κριθεί απαράδεκτη.

36 Αντιθέτως, όπως προκύπτει από την υπό κρίση αίτηση προδικαστικής αποφάσεως και από τις διατάξεις του ελληνικού δικαίου που μνημονεύονται σε αυτή, το Ελεγκτικό Συνέδριο ασκεί, στο πλαίσιο εντός του οποίου υποβλήθηκε η εν λόγω αίτηση, δικαιοδοτική λειτουργία και, ως εκ τούτου, συνιστά δικαστήριο κατά την έννοια του άρθρου 267 ΣΛΕΕ.

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων***Επί του πρώτου και του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος***

38 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι, με το πρώτο και το δεύτερο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, να ερμηνεύσει το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 448/2001, το άρθρο 1, παράγραφος 2, και τα άρθρα 2 και 4 του κανονισμού 2988/95, το άρθρο 14 του κανονισμού 659/1999, καθώς και το σημείο 4.12 των κατευθυντήριων γραμμών σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα, πλην όμως, παραβλέποντας το άρθρο 94, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, δεν εκθέτει με την απαιτούμενη σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους διερωτάται ως προς την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων ούτε τη σχέση που διαπιστώνει μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εθνικής νομοθεσίας που έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξεταστεί ζήτημα ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων.

39 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με τα εν λόγω προδικαστικά ερωτήματα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999 έχει την έννοια ότι, αφενός, η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης συνιστά, αυτή καθεαυτήν, «σημαντική τροποποίηση», κατά την έννοια της διάταξης αυτής, και ότι, αφετέρου, αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, ανεξαιρέτως, στον δικαιούχο επιδότησης καταβληθείσας στο πλαίσιο μιας τέτοιας επενδυτικής πράξης την υποχρέωση να μη μεταβιβάσει, για διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης, μονάδα την οποία αφορά η πράξη αυτή, επ' απειλή δημοσιονομικής διόρθωσης συνεπαγόμενης την πλήρη ή μερική ανάκτηση της επιδότησης. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί αν το άρθρο 38 και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, ο κανόνας αριθ. 1, σημείο 1.10, του παραρτήματος του κανονισμού 1685/2000, το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 70/2001, καθώς και το άρθρο 4 του κανονισμού 438/2001 μπορούν να επηρεάσουν την απάντηση που θα δοθεί στα εν λόγω ερωτήματα.

Επί της εφαρμογής του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999

40 Το άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1260/1999 καθιέρωνε τη λεγόμενη αρχή «της διάρκειας» σύμφωνα με την οποία η συμμετοχή των διαρθρωτικών ταμείων στη χρηματοδότηση μιας πράξης διατηρούνταν μόνον εάν, επί διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της αρμόδιας εθνικής αρχής ή της διαχειριστικής αρχής σχετικά με τη συμμετοχή των ταμείων, η πράξη αυτή δεν υφίστατο «σημαντική τροποποίηση».

41 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, οι διάδικοι ερίζουν, μεταξύ άλλων, ως προς το αν η μεταβίβαση της μονάδας την οποία αφορά η επενδυτική πράξη που συγχρηματοδοτείται από το ΕΤΠΑ συνιστά «σημαντική τροποποίηση», κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

42 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι δεν απόκειται στο Δικαστήριο να προβεί σε συγκεκριμένο χαρακτηρισμό της επίμαχης στην κύρια δίκη τροποποίησης, η οποία απορρέει από την εν λόγω μεταβίβαση. Πράγματι, η εκτίμηση αυτή εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του εθνικού δικαστηρίου, ο δε ρόλος του Δικαστηρίου περιορίζεται στο να παράσχει στο εθνικό δικαστήριο ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης χρήσιμη για την απόφαση που το τελευταίο οφείλει να εκδώσει επί της διαφοράς της οποίας έχει επιληφθεί. Πάντως, το Δικαστήριο μπορεί να επισημάνει τα κρίσιμα στοιχεία που θα καθοδηγήσουν ενδεχομένως το αιτούν δικαστήριο στην εκτίμησή του (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 19 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).

43 Προκειμένου να θεωρηθεί ότι μια τροποποίηση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999, πρέπει να εξακριβώνεται κατ' αρχάς ότι η συγκεκριμένη πράξη που υφίσταται την τροποποίηση εμπίπτει στο άρθρο αυτό και, σε περίπτωση καταφατικής απάντησης, να εξετάζεται στη συνέχεια αν η εν λόγω τροποποίηση πληροί τις δύο σωρευτικές προϋποθέσεις που διαλαμβάνονται στο εν λόγω άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α' και β' (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 20).

44 Κατά την εξέταση των ως άνω προϋποθέσεων πρέπει να ελέγχεται, πρώτον, αν η επίμαχη τροποποίηση πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 1260/1999, κατά την οποία η τροποποίηση πρέπει να απορρέει είτε από μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής είτε από τη διακοπή ή τη μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας. Συγκεκριμένα, κατά τον έλεγχο της προϋπόθεσης αυτής πρέπει να εκτιμώνται τα στοιχεία στα οποία ανάγεται η επίμαχη τροποποίηση και τα οποία, ως εκ τούτου, συνιστούν τα αίτια της τροποποίησης αυτής (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 21).

45 Δεύτερον, πρέπει να εξετάζεται αν η τροποποίηση αυτή εμπίπτει σε μια από τις περιπτώσεις οι οποίες διαλαμβάνονται στο άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του εν λόγω κανονισμού και οι οποίες αφορούν τις συνέπειες της εν λόγω τροποποίησης, ήτοι αν επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησης της οικείας πράξης ή αν παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 22).

46 Τρίτον, κατόπιν της εξέτασης των προϋποθέσεων που διαλαμβάνονται στο άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 1260/1999, πρέπει να εξακριβώνεται αν η επίμαχη τροποποίηση είναι σημαντική (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 23).

47 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης συγχρηματοδοτούμενη επενδυτική πράξη εμπίπτει στο άρθρο 30 του κανονισμού 1260/1999, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξακριβώσει, κατά πρώτον, αν η επίμαχη τροποποίηση πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β'.

48 Συναφώς, από την αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δεν προκύπτει ότι υπήρξε διακοπή ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας. Αντιθέτως, προκύπτει ότι, μετά τη μεταβίβασή της, η ξενοδοχειακή μονάδα την οποία αφορούσε η συγκεκριμένη πράξη εξακολούθησε να χρησιμοποιείται για την ίδια δραστηριότητα με εκείνη που προβλεπόταν στην αίτηση επιδότησης.

- 49 Όσον αφορά το ζήτημα αν επήλθε μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος μιας υποδομής, επισημαίνεται ότι η δικαιούχος της επίμαχης επιδότησης μεταβίβασε την κυριότητα της ξενοδοχειακής μονάδας, ως υποδομής κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 1260/1999, σε εταιρία ανήκουσα σε έναν από τους μετόχους της.
- 50 Συναφώς, το γεγονός ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς μιας τέτοιας υποδομής υπέστη μεταβολή δεν σημαίνει ότι μπορεί αυτομάτως να θεωρηθεί ότι η μεταβολή αυτή επηρεάζει την ίδια τη φύση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της οικείας υποδομής. Επομένως, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξακριβώσει, βάσει εμπεριστατωμένης εξέτασης, αν, παρά τη μεταβίβαση της κυριότητας, μεταβλήθηκε ή όχι η φύση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος. Πράγματι, λαμβανομένης υπόψη της διατύπωσης του δεύτερου προδικαστικού ερωτήματος, τέτοια μεταβολή θα μπορούσε να μην έχει επέλθει στην περίπτωση συμφωνίας μεταβίβασης συναφθείσας στο εσωτερικό μιας εταιρίας, στο πλαίσιο της οποίας ο μεταβιβάζων και ο αποκτών ευθύνονται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον για τα χρέη και τις υποχρεώσεις που υφίστανται κατά τον χρόνο της μεταβίβασης.
- 51 Για την περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η προϋπόθεση του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 1260/1999 πληρούται στη διαφορά της κύριας δίκης, θα πρέπει, κατά δεύτερον, στο πλαίσιο της εξακρίβωσης του ζητήματος αν η υπό εξέταση τροποποίηση εμπίπτει σε μια από τις περιπτώσεις του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, λόγω του ότι επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησης της επίμαχης επενδυτικής πράξης ή παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό, να εξετάσει τα αποτελέσματα της τροποποίησης αυτής.
- 52 Αφενός, όσον αφορά την προϋπόθεση σχετικά με τη φύση και τους όρους υλοποίησης της επίμαχης επενδυτικής πράξης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ο σκοπός του μέτρου στο πλαίσιο του οποίου χρηματοδοτήθηκε η εν λόγω πράξη (απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 54), ήτοι η χρηματοδοτική στήριξη των ΜΜΕ της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας στον τομέα του τουρισμού. Ο σκοπός αυτός συγκαταλέγεται στους κατά προτεραιότητα και γενικότερους στόχους των διαρθρωτικών ταμείων και στους ειδικότερους στόχους του ΕΤΠΑ.
- 53 Πράγματι, κατά την αιτιολογική σκέψη 4 του κανονισμού 1260/1999, με την παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων επιδιώκονται ορισμένοι κατά προτεραιότητα στόχοι, ήτοι η ανάπτυξη και η διαρθρωτική προσαρμογή των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών, η οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες, καθώς και η προσαρμογή και ο εκσυγχρονισμός της πολιτικής και των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και απασχόλησης. Επιπλέον, κατά την αιτιολογική σκέψη 6 του κανονισμού αυτού, «η ανάπτυξη του τουρισμού [συμβάλλει] στο να καταστούν οι διάφορες περιφέρειες ελκυστικότερες από οικονομική και κοινωνική άποψη, στο βαθμό που ευνοούν τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης».
- 54 Ειδικότερα, κατά την αιτιολογική σκέψη 7 του εν λόγω κανονισμού, το ΕΤΠΑ συμβάλλει κυρίως στην επίτευξη του στόχου της ανάπτυξης και της διαρθρωτικής προσαρμογής των αναπτυξιακά καθυστερημένων περιφερειών και στην οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση των περιοχών που αντιμετωπίζουν διαρθρωτικές δυσκολίες.
- 55 Υπό την επιφύλαξη ότι η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως αναπτυξιακά καθυστερημένη περιφέρεια ή ως περιοχή που αντιμετωπίζει διαρθρωτικές δυσκολίες, ζήτημα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, και στο μέτρο που η επίμαχη στην κύρια δίκη επιδότηση εντασσόταν στον σκοπό της ανάπτυξης της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, της χρηματοδοτικής στήριξης των ΜΜΕ της περιφέρειας αυτής και της ανάπτυξης του τουριστικού τομέα, το γεγονός ότι ο φορέας που είχε αναλάβει το έργο, ήτοι η αναιρεσεύουσα της κύριας δίκης, αντικαταστάθηκε από την αποκτώσα εταιρία, ήτοι τη Γούσιος Βάιος – Μονοπρόσωπη ΕΠΕ, δεν συνεπάγεται αφ' εαυτού ότι ο εν λόγω στόχος δεν επιτεύχθηκε και, ως εκ τούτου, ότι επήλθε μεταβολή της φύσης ή των όρων υλοποίησης της επίμαχης στην κύρια δίκη συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 56).
- 56 Επομένως, από το γεγονός και μόνον της μεταβίβασης της μονάδας την οποία αφορά η πράξη αυτή δεν μπορεί να συναχθεί η συνδρομή μεταβολής της φύσης ή των όρων υλοποίησης της εν λόγω πράξης, υπό την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 1260/1999 (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 57).
- 57 Συνεπώς, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να εξακριβώσει αν η επίμαχη στην κύρια δίκη μεταβίβαση επέφερε μεταβολή της φύσης ή των όρων υλοποίησης της συγχρηματοδοτούμενης από το ΕΤΠΑ πράξης, υπό το πρίσμα του επιδιωκόμενου με την επιδότηση σκοπού που υπομνήσθηκε στη σκέψη 52 της παρούσας απόφασης.
- 58 Αφετέρου, όσον αφορά την έτερη διαζευκτική προϋπόθεση του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 1260/1999, επισημαίνεται ότι η προϋπόθεση αυτή συνεπάγεται ότι πρέπει να εξακριβώνεται αν η τροποποίηση της οικείας πράξης παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό.
- 59 Σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, από την εν λόγω προϋπόθεση προκύπτει ότι για τον διαρκή χαρακτήρα μιας συγχρηματοδοτούμενης επενδυτικής πράξης απαιτείται να μην έχει παρασχεθεί αδικαιολόγητο πλεονέκτημα ούτε στον μεταβιβάζοντα ούτε στον αποκτώντα. Πράγματι, η δημιουργία ενός τέτοιου πλεονεκτήματος, είτε υπέρ του κυρίου ο οποίος μεταβίβασε την επίμαχη μονάδα είτε υπέρ της αποκτώσας εταιρίας, είναι δυνατόν να συνιστά τροποποίηση της επίμαχης πράξης, κατά την έννοια της διάταξης αυτής (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 59).
- 60 Εντούτοις, ακόμη και αν υφίστανται στοιχεία από τα οποία να προκύπτει, εκ πρώτης όψεως, η ύπαρξη αδικαιολόγητου πλεονεκτήματος, ο δικαιούχος της επιδότησης πρέπει να έχει τη δυνατότητα να αποδείξει ότι η μεταβίβαση της μονάδας την οποία αφορά η επίμαχη επιδοτούμενη πράξη δεν παρέσχε τέτοιο πλεονέκτημα ούτε στον ίδιο ούτε στην εν λόγω εταιρία (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 60).
- 61 Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, στην περίπτωση που η αρμόδια εθνική αρχή πρέπει να εξετάσει αν παρασχεθήκε αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή σε δημόσιο οργανισμό, οφείλει κατ' ανάγκην να προσδιορίσει σε τι συγκεκριμένα συνίσταται το πλεονέκτημα αυτό (πρβλ. απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 66).
- 62 Εν προκειμένω, το αιτούν δικαστήριο οφείλει να λάβει υπόψη, κατά περίπτωση, τα συγκεκριμένα και πραγματικά αποτελέσματα της μεταβίβασης, την επιρροή που ασκεί η μεταβίβαση επί της επίμαχης επιδότησης, την ύπαρξη και τη φύση της αντιπαροχής που

καθορίστηκε για τη μεταβίβαση της υπό εξέταση ξενοδοχειακής μονάδας, καθώς και όλα τα κρίσιμα στοιχεία βάσει των οποίων είναι δυνατόν να εκτιμηθεί αν η μεταβίβαση αυτή προσπόρισε όφελος στον μεταβιβάζοντα και/ή στον αποκτώντα. Στο πλαίσιο αυτό, μπορεί να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι ο μεταβιβάζων και ο αποκτών ευθύνονται αλληλεγγύως, δυνάμει του ελληνικού δικαίου, για τα χρέη και τις υποχρεώσεις που υφίστανται κατά τον χρόνο της εν λόγω μεταβίβασης.

63 Πρέπει να προστεθεί ότι, όσον αφορά τον δικαιούχο της επιδότησης, η ύπαρξη και το εύρος ενός τέτοιου πλεονεκτήματος πρέπει να εκτιμώνται με γνώμονα την ενδεχόμενη διαφορά μεταξύ των πλεονεκτημάτων, χρηματικών ή άλλων, που θα αντλούσε ο δικαιούχος από την πράξη όπως αρχικώς είχε σχεδιαστεί και των πλεονεκτημάτων που αντλεί από την εν λόγω πράξη κατόπιν της μεταβίβασης της μονάδας την οποία αφορά η πράξη αυτή (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, *Järvelaev*, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 61).

64 Όσον αφορά την αποκτώσα εταιρία, επισημαίνεται ότι η μεταβίβαση αυτή δύναται να της προσπορίσει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα όταν αυτή εισπράττει, χωρίς τούτο να εξηγείται αντικειμενικώς από τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, υψηλότερα έσοδα από αυτά που εισέπραττε ο δικαιούχος της επιδότησης μέχρι την ημερομηνία της μεταβίβασης. Αδικαιολόγητο πλεονέκτημα μπορεί επίσης να διαπιστωθεί όταν η αντιπαροχή που κατέβαλε η αποκτώσα εταιρία για τη μεταβίβαση δεν έχει καθοριστεί με βάση τους όρους της αγοράς (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, *Järvelaev*, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 62).

65 Κατά τρίτον, σε περίπτωση που το αιτούν δικαστήριο καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούνται οι δύο σωρευτικές προϋποθέσεις που διαλαμβάνονται στη σκέψη 43 της παρούσας απόφασης, θα πρέπει να εξακριβώσει αν η επίμαχη τροποποίηση είναι «σημαντική», κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1260/1999, δηλαδή αν έχει ορισμένο εύρος (πρβλ. απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψη 35).

66 Όσον αφορά, κατ' αρχάς, το ζήτημα αν η μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος υποδομής, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο β', του κανονισμού 1260/1999, έχει τέτοιο εύρος, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, σε περίπτωση μεταβίβασης όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, δεν τίθεται ζήτημα σημαντικής τροποποίησης όταν ο αποκτών, ως νέος κύριος της οικείας υποδομής, εξακολουθεί να υπέχει υποχρέωση, δυνάμει των διατάξεων της σύμβασης μεταβίβασης ή του εφαρμοστέου νομικού πλαισίου, να συνεχίσει την εκμετάλλευση της υποδομής σύμφωνα, αφενός, με τους λεπτομερείς κανόνες και τις προϋποθέσεις που συναρτώνται με την επίμαχη επιδότηση και, αφετέρου, με τον επιδιωκόμενο κατά τον χρόνο χορήγησής της σκοπό και όταν, επιπλέον, από εμπειριστατωμένη εξέταση προκύπτει αντικειμενικώς ότι η μεταβολή της φύσης του ιδιοκτησιακού καθεστώτος της οικείας υποδομής δεν πραγματοποιήθηκε με σκοπό την καταστράτηγηση των κανόνων περί συμμετοχής των Ταμείων, ζήτημα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει.

67 Όσον αφορά, εν συνεχεία, το ζήτημα κατά πόσον είναι σημαντική μια τροποποίηση η οποία επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησης της σχετικής πράξης, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 1260/1999, επισημαίνεται ότι, κατά την αιτιολογική σκέψη 41 του κανονισμού αυτού, η ενίσχυση που παρέχεται από ένα από τα διαρθρωτικά ταμεία για μια πράξη πρέπει να διατηρείται, εν όλω ή εν μέρει, μόνον εφόσον δεν επέλθει σημαντική μεταβολή ως προς τη φύση ή τους όρους υλοποίησης της ενισχυόμενης πράξης η οποία να την εκτρέπει από τον αρχικό στόχο της. Συνεπώς, όταν μια τροποποίηση πληροί την προϋπόθεση του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 1260/1999, διότι επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησης μιας πράξης, η τροποποίηση αυτή μπορεί να χαρακτηριστεί «σημαντική τροποποίηση», κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 30, παράγραφος 4, μόνον εάν περιορίζει ουσιαστικά την ικανότητα της πράξης να επιτύχει τον δεδηλωμένο στόχο της (απόφαση της 14ης Νοεμβρίου 2013, *Comune di Ancona*, C-388/12, EU:C:2013:734, σκέψεις 36 και 37).

68 Επομένως, στο πλαίσιο της εξέτασης στην οποία οφείλει να προβεί συναφώς το εθνικό δικαστήριο, πρέπει να εξακριβωθεί αν η αποκτώσα εταιρία μπορεί να χαρακτηριστεί ως MME. Ειδικότερα, μολονότι αληθεύει ότι τα στοιχεία της δικογραφίας, ιδίως το γεγονός ότι πρόκειται για μονοπρόσωπη εταιρία περιορισμένης ευθύνης, παρέχουν κάποιες ενδείξεις ως προς το ζήτημα αυτό, είναι εντούτοις σημαντικό να διασφαλιστεί ότι η εν λόγω επιδότηση συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στην επίτευξη του σκοπού της χρηματοδοτικής στήριξης των MME.

69 Εφόσον προκύψει, κατόπιν της ως άνω εξακρίβωσης, ότι η εταιρία αυτή δεν μπορεί να χαρακτηριστεί MME και ότι η ικανότητα της επίμαχης πράξης για την επίτευξη του εν λόγω σκοπού είναι περιορισμένη ή και ανύπαρκτη, το αιτούν δικαστήριο μπορεί να διαπιστώσει σημαντική τροποποίηση η οποία επηρεάζει τη φύση ή τους όρους υλοποίησης της εν λόγω πράξης.

70 Όσον αφορά, τέλος, το ζήτημα κατά πόσον είναι σημαντική μια τροποποίηση που παρέχει αδικαιολόγητο πλεονέκτημα σε επιχείρηση ή δημόσιο οργανισμό, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχείο α', του κανονισμού 1260/1999, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, όπως επισημάνθηκε στη σκέψη 65 της παρούσας απόφασης, για να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999, η τροποποίηση που παρέχει το επίμαχο αδικαιολόγητο πλεονέκτημα πρέπει να παρουσιάζει ορισμένο εύρος, πράγμα που αποκλείει τα αδικαιολόγητα πλεονεκτήματα των οποίων η σημασία ή το ποσό είναι ελάχιστα ή αμελητέα.

71 Επομένως, εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εκτιμήσει, υπό το πρίσμα του συνόλου των κρίσιμων περιστάσεων και λαμβανομένων υπόψη των στοιχείων που εκτίθενται στις σκέψεις 47 έως 70 της παρούσας απόφασης, αν η μεταβίβαση της μονάδας την οποία αφορά η επίμαχη στην κύρια δίκη συγχρηματοδοτούμενη επενδυτική πράξη συνιστά «σημαντική τροποποίηση», κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999.

Επί των απαιτήσεων που απορρέουν από την αρχή της διάρκειας, η οποία προβλέπεται στο άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999

72 Δυνάμει του άρθρου 30, παράγραφος 3, του κανονισμού 1260/1999, στις επιλέξιμες δαπάνες εφαρμόζονται οι σχετικοί εθνικοί κανόνες, εκτός εάν η Επιτροπή θεσπίσει, εφόσον χρειαστεί, στο πλαίσιο των μέτρων εφαρμογής του άρθρου 30 που λαμβάνει, κοινούς κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών.

73 Επιπλέον, κατά το άρθρο 12 του κανονισμού 1260/1999, οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από τα διαρθρωτικά ταμεία πρέπει να είναι σύμφωνες με τις διατάξεις της Συνθήκης ΛΕΕ και των πράξεων που θεσπίζονται δυνάμει αυτής.

74 Ο Κανονισμός 1260/1999, καθορίζοντας με αποκλειστικό τρόπο, στο άρθρο 30, παράγραφος 4, τις προϋποθέσεις σχετικά με τη διάρκεια των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων, έχει σαφώς εξαιρέσει το ζήτημα αυτό από το πεδίο του εθνικού δικαίου (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 79).

75 Εν προκειμένω, κατά το άρθρο 18, παράγραφος 5, της κοινής υπουργικής απόφασης, σε περίπτωση χορήγησης χρηματοοικονομικής ενίσχυσης για ορισμένη επένδυση, ο δικαιούχος της ενίσχυσης αυτής υποχρεούται να απέχει από κάθε μεταβίβαση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιδοτούμενης επιχείρησης για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης. Επομένως, σε περίπτωση που ο δικαιούχος τέτοιας ενίσχυσης μεταβιβάσει μονάδα την οποία αφορά μια συγχρηματοδοτούμενη επενδυτική πράξη, τούτο δε εντός πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης, επιβάλλεται συστηματικά δημοσιονομική διόρθωση.

76 Πρέπει να διαπιστωθεί ότι μια τέτοια εθνική κανονιστική ρύθμιση είναι ασύμβατη προς το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999, όπως έχει ερμηνευθεί από το Δικαστήριο.

77 Πράγματι, αντιθέτως προς τα εκτιθέμενα στη σκέψη 60 της παρούσας απόφασης, η εθνική αυτή κανονιστική ρύθμιση δεν παρέχει στον δικαιούχο επιδότησης τη δυνατότητα να αποδείξει, σε περίπτωση μεταβίβασης μονάδας την οποία αφορά μια συγχρηματοδοτούμενη επενδυτική πράξη, ότι δεν πληρούνται μία από τις δύο, ακόμη δε και οι δύο, προϋποθέσεις του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, στοιχεία α' και β', ούτε ότι η τροποποίηση της επίμαχης πράξης δεν έχει επαρκές εύρος ώστε να μπορεί να χαρακτηριστεί ως «σημαντική», κατά την έννοια της διάταξης αυτής.

78 Επιπλέον, όσον αφορά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο, σε περίπτωση όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, επιβάλλεται ο διαρκής χαρακτήρας μιας πράξης, υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1260/1999, η συμμετοχή των διαρθρωτικών ταμείων στη χρηματοδότηση μιας πράξης διατηρείται εάν η πράξη αυτή δεν υποστεί σημαντική τροποποίηση εντός πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης της αρμόδιας εθνικής αρχής ή της διαχειριστικής αρχής σχετικά με τη συμμετοχή των Ταμείων. Συνήθως όμως, η προθεσμία αυτή λήγει νωρίτερα από την προβλεπόμενη σε εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει στον δικαιούχο επιδότησης την υποχρέωση να απέχει από κάθε μεταβίβαση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιδοτούμενης επιχείρησης για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 8ης Μαΐου 2019, Järvelaev, C-580/17, EU:C:2019:391, σκέψη 81).

79 Επομένως, το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999 αντιτίθεται σε εθνική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, ανεξαιρέτως, στον δικαιούχο επιδότησης καταβληθείσας στο πλαίσιο επενδυτικής πράξης συγχρηματοδοτούμενης από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης την υποχρέωση να μη μεταβιβάσει, για διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης, μονάδα την οποία αφορά η εν λόγω πράξη, επ' απειλή δημοσιονομικής διόρθωσης.

80 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από το άρθρο 38 και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, από τον κανόνα αριθ. 1, σημείο 1.10, του παραρτήματος του κανονισμού 1685/2000, από το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 70/2001 ή από το άρθρο 4 του κανονισμού 438/2001.

81 Πράγματι, πρώτον, κατά το άρθρο 38, παράγραφος 1, στοιχεία ε' και η', του κανονισμού 1260/1999, το οικείο κράτος μέλος πρέπει να εξετάσει αν μια τροποποίηση που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 30, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού και η οποία, ως εκ τούτου, δεν πρέπει να εκτιμηθεί υπό το πρίσμα της τελευταίας αυτής διάταξης συνιστά παρατυπία κατά την έννοια των άρθρων 38 και 39 του εν λόγω κανονισμού, ως προς την οποία θα πρέπει, εν συνεχεία, να πραγματοποιηθούν οι αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις (πρβλ. απόφαση της 3ης Σεπτεμβρίου 2014, Baltlanta, C-410/13, EU:C:2014:2134, σκέψη 47 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία). Επομένως, τα άρθρα 38 και 39 δεν εφαρμόζονται, κατ' αρχήν, σε κατάσταση εμπίπτουσα στο άρθρο 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, η οποία χαρακτηρίζεται από την απουσία «σημαντικής τροποποίησης» της οικείας πράξης.

82 Δεύτερον, ο κανόνας αριθ. 1, σημείο 1.10, του παραρτήματος του κανονισμού 1685/2000 επέτρεπε απλώς στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αυστηρότερους εθνικούς κανόνες για τον καθορισμό του ποσού των επιλέξιμων δαπανών, χωρίς ωστόσο να τα εξουσιοδοτεί να αποκλίνουν από τις απαιτήσεις περί διάρκειας που προβλέπονται στο άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999.

83 Τρίτον, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 70/2001, για να εφαρμοσθούν ως προς την οικεία επένδυση υψηλότερα ανώτατα όρια περιφερειακών ενισχύσεων και για να συνεχίσει η επένδυση αυτή να απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης, πρέπει να παραμείνει εντός της αποδέκτριας περιφέρειας επί πέντε τουλάχιστον έτη. Επιβάλλεται όμως η διαπίστωση ότι η διάταξη αυτή δεν μπορεί να εφαρμοστεί στη διαφορά της κύριας δίκης και ότι, εν πάση περιπτώσει, δεν εμποδίζει τη μεταβίβαση των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιδοτούμενης επιχείρησης σε άλλη επιχείρηση, υπό την προϋπόθεση ότι η οικεία επένδυση παραμένει εντός της περιφέρειας που είναι αποδέκτρια της επίμαχης επιδότησης.

84 Τέταρτον, επισημαίνεται ότι το άρθρο 4 του κανονισμού 438/2001, δυνάμει του οποίου τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν διαδικασίες για την επαλήθευση, μεταξύ άλλων, του υποστατού των δαπανών που δηλώθηκαν στο πλαίσιο της οικείας παρέμβασης των διαρθρωτικών ταμείων, δεν επιτρέπει στα κράτη μέλη να θεσπίζουν νέες προϋποθέσεις όσον αφορά τους κανόνες σχετικά με τη διάρκεια των πράξεων.

85 Κατόπιν των προεκτεθέντων, στο δεύτερο και στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού 1260/1999 έχει την έννοια ότι:

- η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης μπορεί να συνιστά «σημαντική τροποποίηση» της πράξης αυτής, κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, ζήτημα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων που θέτει η εν λόγω διάταξη·
- αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, ανεξαιρέτως, στον δικαιούχο επιδότησης καταβληθείσας στο πλαίσιο επενδυτικής πράξης συγχρηματοδοτούμενης από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης την υποχρέωση να μη μεταβιβάσει, για διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης, μονάδα την οποία αφορά η εν λόγω πράξη, επ' απειλή δημοσιονομικής διόρθωσης συνεπαγόμενης την ολική ή μερική ανάκτηση της επιδότησης αυτής.

- 86 Προκαταρκτικώς, διαπιστώνεται ότι, με το τρίτο προδικαστικό ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί από το Δικαστήριο, μεταξύ άλλων, να ερμηνεύσει το άρθρο 38, παράγραφος 1, στοιχείο η', του κανονισμού 1260/1999, το άρθρο 2, παράγραφος 2, του κανονισμού 448/2001, το άρθρο 4 του κανονισμού 2988/95, το άρθρο 14 του κανονισμού 659/1999 και την αρχή της ασφάλειας δικαίου, πλην όμως, παραβλέποντας το άρθρο 94, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, δεν εκθέτει με την απαιτούμενη σαφήνεια τους λόγους για τους οποίους διερωτάται ως προς την ερμηνεία των ως άνω διατάξεων και της ως άνω αρχής ούτε τη σχέση που διαπιστώνει μεταξύ, αφενός, των διατάξεων αυτών και της αρχής αυτής και, αφετέρου, της εθνικής νομοθεσίας που έχει εφαρμογή στη διαφορά της κύριας δίκης, με αποτέλεσμα να μην μπορεί να εξεταστεί ζήτημα ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων και της εν λόγω αρχής.
- 87 Υπό τις συνθήκες αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι, με το ερώτημα αυτό, το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί αν το άρθρο 30, παράγραφος 4, και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, σε συνδυασμό με το άρθρο 17 και το άρθρο 52, παράγραφος 1, του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι οι δημοσιονομικές διορθώσεις που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο 39, παράγραφος 1, δεν πρέπει να πραγματοποιούνται όταν η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης συνιστά σημαντική τροποποίηση της πράξης αυτής, κατά την έννοια του εν λόγω άρθρου 30, παράγραφος 4. Το αιτούν δικαστήριο ζητεί επίσης να διευκρινιστεί το επίπεδο προστασίας το οποίο διασφαλίζεται από το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, σε συνδυασμό με το άρθρο 52, παράγραφοι 2 και 3, και το άρθρο 53 του Χάρτη, καθώς και με το άρθρο 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.
- 88 Κατά το άρθρο 30, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, του κανονισμού 1260/1999, τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε σημαντική τροποποίηση συγχρηματοδοτούμενης πράξης, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, δεδομένου ότι μια τέτοια τροποποίηση συνεπάγεται την εφαρμογή του άρθρου 39 του κανονισμού αυτού.
- 89 Κατά το άρθρο 39, παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 30, παράγραφος 4, δεύτερο εδάφιο, τα κράτη μέλη φέρουν την ευθύνη για τη δώξη των παρατυπιών, ενεργώντας κατόπιν αποδείξεων για οιαδήποτε τέτοια σημαντική τροποποίηση και πραγματοποιώντας τις αναγκαίες δημοσιονομικές διορθώσεις που προβλέπει το άρθρο 39, παράγραφος 1.
- 90 Επομένως, όταν τα κράτη μέλη διαπιστώνουν ότι μια συγχρηματοδοτούμενη πράξη έχει υποστεί σημαντική τροποποίηση, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του κανονισμού 1260/1999, εντός της οριζόμενης στη διάταξη αυτήν προθεσμίας, υποχρεούνται, δυνάμει του άρθρου 39, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, να επιβάλλουν δημοσιονομική διόρθωση, καταργώντας εν όλω ή εν μέρει την κοινοτική συμμετοχή και, κατά συνέπεια, εφόσον συντρέχει λόγος, ανακτώντας εν όλω ή εν μέρει τη χορηγηθείσα επιδότηση.
- 91 Όσον αφορά τον δικαιούχο, η υποχρέωσή του να επιστρέψει την επιδότηση αυτή δεν μπορεί να εξομοιωθεί με προσβολή του δικαιώματος ιδιοκτησίας, το οποίο κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη.
- 92 Πράγματι, από το άρθρο 30, παράγραφος 4, και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999 προκύπτει σαφώς ότι η επιστροφή αυτή πραγματοποιείται σε περίπτωση κατά την οποία μια επιδοτούμενη πράξη έχει υποστεί σημαντική τροποποίηση απορρέουσα από τη μη τήρηση της απαίτησης περί διάρκειας της εν λόγω πράξης, η οποία συνιστά προϋπόθεση επιλεξιμότητας της ίδιας αυτής πράξης.
- 93 Κατά συνέπεια, ο δικαιούχος ο οποίος υπέχει υποχρέωση επιστροφής επιδότησης που του χορηγήθηκε, ως απλή συνέπεια της μη τήρησης των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας της επίμαχης επιδοτούμενης πράξης, δεν μπορεί να επικαλεσθεί την προστασία που παρέχει το άρθρο 17 του Χάρτη (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση της 26ης Μαΐου 2016, Ezernieki, C-273/15, EU:C:2016:364, σκέψη 49).
- 94 Δεδομένου ότι, εν προκειμένω, δεν τίθεται ζήτημα περιορισμού της άσκησης του δικαιώματος ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, παρέλκει η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής και της έκτασής της υπό το πρίσμα των άρθρων 52 και 53 του Χάρτη, καθώς και του άρθρου 1 του πρώτου πρόσθετου πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ.
- 95 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, στο τρίτο προδικαστικό ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 30, παράγραφος 4, και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, σε συνδυασμό με το άρθρο 17 του Χάρτη, έχουν την έννοια ότι οι δημοσιονομικές διορθώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, πρέπει να επιβάλλονται όταν η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης συνιστά σημαντική τροποποίηση της πράξης αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 96 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (όγδοο τμήμα) αποφαινεται:

- 1) Το άρθρο 30, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) 1260/1999 του Συμβουλίου, της 21ης Ιουνίου 1999, περί γενικών διατάξεων για τα διαρθρωτικά Ταμεία,

έχει την έννοια ότι:

- η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να συνιστά «σημαντική τροποποίηση» της πράξης αυτής, κατά την έννοια της ως

άνω διάταξης, ζήτημα το οποίο εναπόκειται στο αιτούν δικαστήριο να εξακριβώσει, λαμβάνοντας υπόψη όλα τα κρίσιμα πραγματικά και νομικά στοιχεία, υπό το πρίσμα των προϋποθέσεων που θέτει η εν λόγω διάταξη·

- αντιτίθεται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση η οποία επιβάλλει, ανεξαιρέτως, στον δικαιούχο επιδότησης καταβληθείσας στο πλαίσιο επενδυτικής πράξης συγχρηματοδοτούμενης από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ένωσης την υποχρέωση να μη μεταβιβάσει, για διάστημα πέντε ετών από την έκδοση της απόφασης περί ολοκλήρωσης της οικείας επένδυσης, μονάδα την οποία αφορά η εν λόγω πράξη, επ' απειλή δημοσιονομικής διόρθωσης συνεπαγόμενης την ολική ή μερική ανάκτηση της επιδότησης αυτής.

2) Το άρθρο 30, παράγραφος 4, και το άρθρο 39, παράγραφος 1, του κανονισμού 1260/1999, σε συνδυασμό με το άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

έχουν την έννοια ότι:

οι δημοσιονομικές διορθώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 39, παράγραφος 1, πρέπει να επιβάλλονται όταν η μεταβίβαση μονάδας την οποία αφορά μια επενδυτική πράξη συγχρηματοδοτούμενη από τα διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά σημαντική τροποποίηση της πράξης αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 30, παράγραφος 4.

Safjan

Piçarra

Gavalec

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Ιουλίου 2023.

Ο Γραμματέας

Ο πρόεδρος του τμήματος

A. Calot Escobar

M. Safjan

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.